

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FŐKÖZLETKÉZI ÉS 48-ASZÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:

Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy órára . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:

SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:

HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:

Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy órára . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Politikai körutak.

Tisza István tervbe vette, hogy majd politikai körútra indul az országban a kormány s különösen a dicső véderőjavaslatok mellett és természetesen az ellenzék ellen. Kézbejött azonban a kutya meleg s meglépett a körút elől Pöstyénbe.

Nagy kár, mert ezzel roppant szolgálatot tett volna az ellenzéknek s még inkább az országnak.

Hadd mondta volna el a romlatlan magyar nép előtt is, amit az ország-házában elmondott. Minden ellenzéki beszédnél többet ért volna az, mert belátta volna a magyar nép egy főmögö őszinte vallomását, hogy a Kuenkormány valóban ebek harmincadjára akarja juttatni az országot.

Milyen szép lett volna, ha a vidéken is elmondta volna azt a történelmi abszurdumot, hogy a magyar nép mindig kitartott a német uralom mellett s ma sincs kedvesebb feladata, mint hogy továbbra is kitartson mellette; ennél fogva a magyar vezényszóra nincs semmi szükség, hanem a németért lelkesedni hazafias kötelesség.

Rögtön megmozdultak és lendületbe jöttek volna a hagyományos záptojások, mert hiszen azt már a vidéki elemi iskolákban is alaposan megtanulta a köznép gyermeke is, hogy Bocskay, Beth-

len és a Rákóczyak idejében milyen szépen kitartott a nemzet a német uralom mellett s különösen az ónodi országgyűlésen milyen német szimpáthia fogta el a rendeket.

Bizonyára újra elmondta volna Tisza azt is, hogy a magyar nemzet ugyahogy csak megtudott állani a moga lábán a mohácsi vészig, de akkor dicső fordulópont következett, mert a némethez csatlakoztunk s rögtön nagyhatalommá avanszítottunk, amik addig nem voltunk. És ez a dicső állapot már négyszáz év óta tartott!

A nép egyszerű gyermekei körülbelül megadták volna rá a méltó feleletet egy második tojászáporral, ami azt jelentette volna, hogy a mohácsi vész előtt 36 évvel még nagyhatalom volt Magyarország, amidőn t. i. Hollós Mátyás Bócsben székel, kivervén onnan a Habsburg Frigyes, ami igazán dicső állapot volt.

Azt is alkalmasint nagy áhitattal hallgatták volna a nép gyermekei, hogy a magyar nemzet a létszámemeléssel járó sok százmillió újabb és évenként ismétlődő terheket megbirja, mert hiszen a pénzügyminiszter ügyesen gondoskodott a trafikárok és egyéb közvetett adók felemelésével az állam bevételeinek szaporításáról.

Erre már valószínűleg pipazápor következett volna, mert a bús magyarok

stante pede megfosztották volna ajkaikat a makra készségektől örökre, hogy a szónokot boldogítsák velők.

Elmondta volna a nagy István azt is, hogy nem illik a magyar királytól ellenszolgáltatást követelni a létszámfel-emelésért, pláne holmi magyar vezényszófélet, mert hiszen a német szellemben, német nyelven kitanított, alkotmánygyűlöltre szuggerált, kétféjűsasos, sárgafekete zászlós hadsereget magunknak adjuk.

Ebből mindjárt látta volna a magyar nép, hogy Tisza Istvánnak az ő negyvenzer holdja megvédésére az ilyen hadsereg is jó, de a nemzeti becsület megvédésére nem alkalmas.

Elmondta volna a többit is. Kár, hogy nem mondja most mindjárt. No de azt ígérte, hogy mégis csak megteszi majd a fürdőzés után.

Ha beváltja az ígérését, őszintén örülhetünk neki.

Minthogy pedig az ellenzék is politikai körútra készül, célszerű lenne, ha együtt mennének. Tisza Istvánt vezérszónokul kellene beállítani mindenütt. Rendkívül megkönnyítené ez az ellenzéki szónokok helyzetét, mert ők akár ne is mondanának egyebet, mint azt, hogy: „Hallottátok atyámfiai, hogy mi- ket mondott a nemes gróf? Ahhoz képest cselekedjete!”

A lápi malomról.

títa: Sz.

Kuzsók Gergely, a harangozó mondta egy szer is másszer is. A mint megmondta, szórul- szóra ugy lett.

Kuzsók Gergely mondta, hogyha Szent-György éjszakáján a nagy szélben is megáll a lápi malom vitorlája, baj éri a falút. Talán végpusztulás.

Ugy mondta neki az apja is, aki pedig szavahihető ember hírében állott. Ugy mondta a halálos ágyon.

Ugy is lett.

Vajjon honnét tudta?!

Kuzsók Gergely hitt az apjának, terjesztette is a hirt, pedig a rossz hír jobban terjed, mint a tűz a szélben.

Terjedt is, tudta a falu legutolsó pende-lyese is.

Kuzsók Gergely nagy tekintély volt a lápiak előtt. Tanult ember volt, akit, ha józan volt, még a tiszteletes ur is meghallgatott.

Hanem azért az egy babonáságáért lepiszkolta. Gergely arca olyan volt, mint a főt rák, dea zért a piacon mégis azt hajtogatta:

— Beszéljen, ki mit akar, amit mondtam, megmondtam. Ha a szélben is megáll a malom Szent-György éjszakáján, ördög lesz velünk. A lápi nép pedig jobban hitt Kuzsók-nak, mint a tiszteletes urnak.

Amint mondta, ugyis lett.

A lápi nép Szent-György éjszakáján mindig ott virasztotta Kerekes Pált a malom alatt. Kerekes Pált ugy tartotta a falu kegyelem kenyéren, de aztán hűségesen vigyázott is, hogy a faluban kárt ne tegyen senki fia, pedig csak olyan csavargó féle volt, még a baktérségből is kicseppent.

Kerekes vigyázott már három esztendeje a malomra Szent-György éjszakáján.

Első ízben nem volt egy csepp szél sem, megtréfálta az idő a lápiakat. A másik két esztendőben vigan kelepelt a malom egész éjjel.

Előtte való napokban ugy hordta a nép az örteni valót, hogy még egy hét múlva se lett felörölve az utólja.

A negyedik évben ugy éjfél tájban azzal a hirrel lármázta fel a falut Kerekes, hogy mégis megállott a malom vitorlája, pedig olyan

szél van, hogy a kalapját is lefetta szaladás közben a feje föl.

Erre a szélre pedig semmi szükségük sem volt ezuttal a lápiaknak, mert egy negyed óra múlva a falu végéről nagy világosság támadt. A félrevert harang zugása hirdette a tüzet.

A Kovács Mihály házán támadt a tűz.

Egy óra múlva legégett két utca, a tűz még a zsindegyes templomtetőbe is belekapott.

Ugy oltották el nagy nehezen, a tiszteletes ur is ingujjra vetkőzött.

Lám, hogy megjövendölte Kuzsók Gergely, akinek megint az apja mondta a halálos ágyán.

Vajjon honnan tudta?!

II.

Dancs György, a mezőbíró birta a lápi mi sokot törődött vele.

malomot. Ugy birta haszonbérbe, de nem vala- Eppen ugy nem törődött vele, mint a feleségével, akinek pedig messze határban nem volt párja.

Mig leány volt, akadt kéréje, minden új- jára. Gazdag, szegény ajánkozott, hogy ugy megbecsüli, még ha kell, a tenyerén is hordja.

Mindennemü kézimunka anyagokat dus választékban raktáron tart
Talhammer Hermine előnyomda és kézimunka üzlete Szent-Anna-utca 1. sz.

És az atyáinkiai ahhoz képest cselekednének.

Ami mungótutásban és a Khuenkormány mielőbbi pusztulásában mutatna fel a nemzet számára értékes eredményt.

Nomis.

Batthyány napja.

A képviselőház ülése.

A mai napon szünetel a technikai obstrukció. Két beszéd hangzott el a Házban, ritkán történik ilyesmi az utóbbi időben. Márkus László munkapárti beszédét viharos derűtséggel fogadta az ellenzék. Olyan furcsán, nevetségesen dicsérte a közös hadsereget, a nemzeti hadsereg rovására, hogy dúlt a Ház a nevetés től. Márkus érveit alaposan ledöntötte gróf Batthyány Lajos nagyszabású és rendkívüli hatásos beszéde.

A munkapárt ma egy trikket eszelt ki, amelylyel azonban szerencsésen lekéselt. Ivet köröztettek ugyanis, hogy a ma benyújtott öt névszerinti szavazást holnapra halasztás. Az ellenzék azonban lefőzt a mungókat. Mert ugyanakkor, amikor a névszerinti szavazást kérték, kérték annak holnapra való halasztását. Így a kormánypárt «szellemes trikkjével» a vízbe esett.

Az ellenzéken a hangulat rendkívül lelkes, mert a kormánypárt a pénzügyi bizottság tegnapi ülését nem tarthatta meg. Ez mutatja legjobban a párt gyengeségét.

Justh és Percel.

Justh Gyula tegnapi «kegydíjas» közbeszólásáért Perczel tudvalevőleg Vojnics Sándor és dr Solymossi révén provokáltatta. Justh Gyula a formások miatt megnevezte segédeit, de eleve kijelentette, hogy a kegydíjast semmi körülmények között sem fogja rehabilitálni.

Az affért a következő jegyzőkönyvvel intézték el.

Jegyzőkönyv.

felvétel Budapest 1911. július 29-én, jelen voltak az alulírottak:

A leány apja azonban — szigorú vasakaratú ember — azt mondta a leánynak; Dancs Györggy az első ember a faluban, ha Isten is úgy akarja, mezőbíró lesz az ősszel. Gazdaságában is vetekedik akárhová; vagy az lesz a párod, vagy ha nem: le is ut fel is ut. Országuton tövis is van, rózsák is van, — de a rózsák ritka, több a tövis. Se szeri, se száma. Dancs Györggyé lett a leány, aki pedig meg nem érdemelte.

Talán többször is bejárt a városba, mint kellett volna. Ilyenkor aztán hétszámra odamulatott.

Dancsa Györggyé sirt, rit. Vigasztalták majd így, majd úgy. Nem tart az sokáig — lesz még szőke lány kenyer. Legjobban vigasztalta Kovács Mihály fia: Pista.

Az asszony szive nem volt köből. Így történt az eset.

III.

Szentgyörggy éjszakáján Kovács Pista ott mulatott Babos Klárinál a koresmában. Ott hallotta, hogy Dancsa Györggy megint a városba duhajkod.

Valaki bent járt a városban, az mesélte, de nagyon járja ott bent a kártya, a bor. — Dancs szórja a pénzt, mint a polyvát a rostagép.

Ugy történt, hogy Kovács Pista beállított a malomba. Ott pedig nagyban folyt a munka. A molnárlegények azt sem tudták hol a fejük.

Hanem az inas (kenyeres pajtása Pistának) megsugta egy-két marok dohányért hogy — Dancsné odabent virraszt. Talán nem tud aludni. Nem jól van vetve a feje alja. Bizony-bizony kár érte.

Ugy történt, hogy Dancsné ablakán bekopogtatott valaki:

Báró Solymossi Ödön és Vojnics Sándor urak, mint Perczel Dezső megbízottai, elégtételt kérnek Justh Gyula urtól az 1911. évi július hó 28-iki ülésben vele szemben sértő modorban tett nyilatkozatért.

Lovász Jánosnak és Mádi-Kovács Jánosnak, mint Justh Gyula ur megbízottai, felük nevében kijelentik, hogy felük elégtételt nem ad. mert a jelen esetben elégtételadásnak helyét nem látja.

K. m. f.

Báró Solymossi Ödön

Vojnics Sándor

mint Perczel Dezső megbízottai.

Lovász Márton

Mádi-Kovács János

mint Justh Gyula megbízottai.

Az ülés.

Návay Lajos alelnök negyedtizenegy óra után nyitja meg az ülést.

Hitelesítik a mzult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök jelenti, hogy Kobek Kornél, és Preszly Elemér visszavonták szabadságkérésüket, tehát a napirend 3. és 4. pontja, amely ezek fellett való szavazásról szól, elmarad. Jelenti, hogy Faragó Antal, Hock János, Jaczko Pál, Holló Lajos és gróf Esterházy Mihály kértek szabadságot.

Beck Lajos kéri, hogy egyenkint tésessenek fel a kérdések.

Elnök így intézkedik. Jelenti, hogy mindannyari névszerinti szavazást s annak elhalasztását kéri holnapra. Ezt elrendeli. Bemutatja Versecz feliratát a parlamenti tárgyalások rendjének helyreállítása tárgyában. (aps jobbról.)

Felkiáltások balról: Pecsovicsok!

Elnök bemutatja a szarvasi és a nagyváradai népgyűlések Justh Gyula utján benyújtott feliratait az általános, titkos választói jog tárgyában. (Zajos eljenzés és taps.)

Interpellációk.

Felolvassák az interpellációs könyvet, a melybe régebből bejegyeztettek:

1. Szmracsányi Györggy — a beügyminiszterhez — a lubló szolgabírónak Beszkid Antal képviselővel szemben elkövetett erőszakos

— Eresszen be egy-két szóra!

Az asszony szive nem volt köből.

Hogy ennek így kellett történnie?!

IV.

Éjfél tájban váratlanul haza érkezett Dancs Gyurka.

Négy lóval ment el kettővel jött vissza.

Ittas is volt, meg tán nyomta is a szivét valami Szőbeszéd folyt arról-arról, mégis csak csalfa az asszony.

Mikor a malomba betoppant, a molnár legények arca olyan lett mint a meszelt fal. — Az inas mintha keresztet is vetett volna magára.

Dancs bement lefeküdni.

Bár soha se lépte volna át a küszöböt.

V.

Nem telt bele tíz perc, egy lövés hallatszott ki a szobából.

A molnároknak sem kellett több. — Elakasztották a malomgépet — kiki futott arra amerre tudott.

Mintha a szép asszony szobája ablakát kitörte volna valaki s kiugrott volna rajta.

Dancs utána lött és mikor látta, hogy nem talált, kiugrott utána, üzébe vette.

Az üzőbe vett alak áthajította magát a Kovács Mihály házakerítésén.

Itt támadt a tűz — Szent-Györggy éjszakáján.

VI.

Dancs Györggyöt úgy találták meg porrá égyve a templom fala alatt a zsarátnokban.

Kovács Pista és az özvegyen maradt szép asszony további története már nem ilyen szomorú.

Almodják meg önök!

kodása és hivatalos hatalommal való visszaélése tárgyában.

2. Bendek János — a kereskedelemügyi, illetve pénzügyminiszterhez — Óbuda—Ujpest közti Dunahíd építésének megkezdése tárgyában.

3. Kovács Kálmán — a belügyminiszterhez — Budapest környékbeli községeknek a fővároshoz csatolása (Nagybudapest) tárgyában.

4. Lovász Márton — a pénzügyminiszterhez — a III. oszt. keresetadó horribilis emelése tárgyában.

5. Szmracsányi Györggy — a épnygyminiszterhez — a lottójövedéki igazgatóságnak a dohánykisárusok egyesületéhez intézett rendelete tárgyában.

6. Abrahám Dezső — a kereskedelemügyi miniszterhez — az általános beszerzési és szállítási részvénytársaságnak a kereskedelemügyi miniszteriummal kötött szerződése tárgyában.

7. Abrahám Dezső — a hadügyminiszterhez — Vidra Imre letartóztatása tárgyában.

Ujabbban bejegyeztek interpellációkat Egrgy Béla, Pozsgay Miklós, és Polónyi Dezső.

Következik a napirend szerint

a véderő-javaslat

folytatólagos tárgyalása.

Márkus László (munkapárti): Utal Andrassy Gyula gróf felfogására, aki egy beszédeben azt mondotta, hogy ha az ország érdekében valónak tartaná, azonnal megcsinálná az önálló nemzeti hadsereget. De nem tartotta szükségesnek, aminthogy a mostani többség sem tartja ezt szükségesnek. Amit azonban a párt becsületes meggyőződéssel az ország érdekében valónak tart, azt meg fogja valósítani. Csodálja, hogy ellen épp azok a pártok küzdenek, amelyek mindig hangoztatják az ország érdekeit. Helyteleníti az obstrukciót, főleg azért, mert az ország pénzét pazarolják. Dicsérolőleg emlékezik meg az előadó a honvédelmi miniszter és Tisza István gróf beszédéről, akik nagyjában már kimerítették ezt a témát, s rámutattak arra, hogy a javaslat az ország érdekében milyen sürgős. Természetes, hogy a magyar nemzet idegennek érzi a közös hadsereget, s a törvényhozóknak kell irányítani a közvéleményt, hogy ez megváltozzék. (Derűtség.) — Ilyen követelmény az önálló magyar hadsereg felállításának követelése. Bizonyítja idős gróf Andrassy Gyula egy beszédéből, hogy ez milyen veszedelmes volna. Inkább szövetségeket kell keresni s törekednie kell arra, hogy hogy ezekkel nagyhatalommá legyen. (Derűtség.) Ezért kell inkább közös diplomácia és közös hadsereg. (Viharos derűtség.) A nagyhatalmi állás az életkérdés reánk nézve, aztán meg az önálló hadsereg mennyivel több pénzbe kerül. (Folytonos derűtség.) Aztán ki lesz a főparancsnoka ennek a magyar hadseregnek? És ha valami osztrákot tesznek oda. (Allandó derűtség.) Miért mondják, hogy Ausztriának és Bécsnek szavaznak meg mindent s miért nem mondják azt, hogy saját védelmünkre erősítsük a hadsereget.

Benedek János: Mert nem igaz! (Zajos helyeslés és taps.)

Márkus László: A lelkesedés nem elég. jól ki is kell képezni a legénységet. Az egekig magasztalja a javaslatot a két éves szolgálati időért. Az ország nagyon hálás lesz a javaslatok megszavazásáért. Ép az a körülmény, hogy Lukács László, legzsugoribb pénzügyminiszter lépett e javaslattal a parlament elé, a legjobb bizonyítéka annak, hogy a pénzügyi terhektől nem kell félnünk. A magyar nyelv érvényesülni fog, ha a tisztek megtanulnak magyarul; (Viharos derűtség.) nyolc év mulasztását pótolja ez a javaslat.

Beszéde végén a választói reformmal foglalkozott és azt mondta, hogy megvalósítása nagyon messze van. Az ország erejét meg kell erősíteni, a javaslatot el kell fogadni. (A kormánypárt éljenzett. Nagy mebotránkozást keltett az ellenzéken, hogy Okolicsányi László, aki utóbb kilépett a Kossuth-pártból, gratulált Márkus Lászlónak.)

Batthyány beszéde.

Ezután felállt szólásra gróf Batthyány Tivadar. Azzal kezdi beszédét, hogy a függetlenségi párt nem zárkózik el az elvek harcától, mert meg van győződve arról, hogy érveikkel is ki tudják mutatni, hogy az ország javára

szolgál a küzdelem. Parlamenti szokás szerint röviden reflektál Márkus szavaira. Beszéde további folyamán úgy is teljes részletességgel sorakoztatja fel ellenérveit. Apponyi és Andrassy, akit Márkus úgy lekicsinyelt, igazán nem szorultak arra, hogy megvédelmezzék őket. Nagy meglepetést keltett, hogy a választói reform megvalósítása még távol van, annál is inkább, mert hiszen a miniszterelnök kezdeményezésére a többség alig néhány hete fogadta el szőlőnek olyan határozati javaslatát, amely a választói reform sürgős megvalósítására irányult. Erről a kérdésről is még bővebben fog beszélni. Abban igaz van Márkusnak, hogy minderősebb lett az ellenszenv az országban a nagyhatalmi állás iránt, ennek pedig az az oka, hogy a monarchia nagy hatalmi állása mindig a nemzet kárára tolakodik előtérbe és soha sem jelentkezik ez a nagyhatalmi állás akkor, amikor a nemzet érdekének a megvédéséről van szó.

Debreczeni Agrárbank Szövetkezet

PIACZ-UTCZA 79.

Kölcsönök et nyújt kezesség, betételezés mellett, értékpapír vagy bármilyen más biztosíték fedezete mellett 5, 10, 15 évre.

Elfogad betéteket a legmagasabb kamatoztatásra Tiszviselői kölcsönök életbiztosítással kapcsolatban. Felvilágosítást készségesen nyújt az intéző gazga ósága.

Félmillió koronás hagyomány.

A népoktatásnak.

Nagyváradon a napokban elhunyt Grünvald Simon, aki vagyonát a két fiának, meghatározott köteles rész levonása után felében a nagyváradi neolog izr. hitközség, felében a református hitközség javára hagyományozta.

Most, hogy a visszavonultságban élt érdekes öreg ur végrendeletét az örökösök előtt kihirdették, az a meglepetés érte őket, hogy a végrendelet összeg sokkal jelentékenyebb, mint ahogy ingatlanait és értékpapirjait Grünvald Simon gonkolkodását sötét pesszimizmussal a leltárban felvette. Házát, részvényeit, a beszerzési árban számította fel, holott ezeknek értéke az elmúlt két vtized alatt, mióta ő az üzleti élettől visszavonult, jelentékenyen emelkedett.

Az örökösök hozzávetőleges számítása szerint a 200—250 ezer koronára értékelt hagyomány ymai értéke 5—600 ezer koronára tehető. Ebből az összegből Grünvald Simon két fiát a köteles részre utasította azzal az indoklással, hogy már életében sokat adott nekik. A fennmaradó hagyatéki összeget két részre osztva népoktatási célokra a nagyváradi neolog izr. és a református hitközségekre hagyományozta azzal a kikötéssel, hogy bérházakat építsenek, amelyeknek homlokzatára ez legyen vése: — «Grünvald Simon alapítványa». Kikötötte továbbá, hogy a két hitközség évi 1200 korona járadékot fizessen hűséges gazdaasszonyának. A végrendelet vegrehajtójául dr Thury Kálmán ügyvédet nevezi ki, akinek munkájáért a végrendeleti összeg két százalékát hagyományozza.

Érdekes passzua a végrendeletnek, hogy külön tízezer koronát hagyott Grünvald Simon a zsidó hitközségnek arra, hogy halála évfordulóján a templomban és künn a sírjánál minden esztendőben gyászimát mondjanak és ennek a tízezer koronának évi kamataiból honorálják a gyászszertartáson közreműködő főrabbit

és a kórust, valamint azt a tíz szegény hitsorosost, akiknek előírás szerint a gyászszertartási aktusnál jelen kell lenni.

A földrengések.

I : : Simon István

(Folytatás.)

Ma a föld kege vastagabb volt, re: enetes kataklizmák játszódtak itt le. Akkor még könnyebben s nagyobb helyen megrepedhetett a tengerfenék is, úgy, hogy egy-egy tengerrész összes vize lezudulhatott a föld gyomrába. Ez aztán borzalmas kitéréseket okozott. Az Amerika nyugati részén, a Csendes Óceán partja mentén végig húzódó hogylánc, mely Alaszka félszigettől Patagónia déli csucsáig terjed, — egyetlen kitérés eredménye. A Föld tehát észak tól délig egész hosszában végig repedt s az így keletkezett nyíláson ömlött kifelé a Föld belső forró hig anyaga, mely aztán kihűlve és megmeredve ama hoszu hegylánc szikláit alkotja.

Természetesen akkor még ember nem élt a Földön.

De később is, mikor már az ember megjelent, történtek olyan roppant területre kiterjedő felületátalakulások, amelyekről ma fogalmat is alig alkothatunk.

Minden jelentősebb ázsiai nép őstörténete feljegyzésekben emlékezik meg az özönvizről. A khaldeai ékírású tablák majdnem szóról-szóra úgy adják elő az özönvíz rémes katasztrófáját, mint Mózes. Tehát történelmi alppal bír.

Ugy történhetett, hogy a mai Kis- és Elő-ázsia tájékán tenger volt, de ennek a tengernek a feneke a Föld belsejében tomboló erők felfelé irányuló hatása következtében felmelkedett, míg a szomszédos Földközi- és Feketetenger helyén szárazföld terült el, ez pedig lesüllyedt s így a tenger vize helyet változtatott, seprvén és pusztítván maga előtt minden élet. — Hogy ugyanakkor hatalmas és hosszas esőzés is következett be, mely akár negyven napig is tarthatott, (mint a biblia írja) az nagyon természetes, mert hiszen egy közönséges vulkán kitörés is rettenetes és hosszs záporosóval van kapcsolatban.

Egész népfajok pusztulhattak akkor el.

Hiszzen kicsiben megisméltődött ez 1883-ban az ázsiai Krakatoa szigetén. Volt ezen a szigeten egy kialudt vulkán, amely évezredek óta nem működött. A tetején, a betömődött kráter völgyében évszázados tölgyfák állottak. A jelzett év nyarán hirtelen megrázkódott a föld, az említett hegy teteje felszakadt és felrepült mint egy 500 méternyire. Ugyanabban a pillanatban a sziget kétharmada elsüllyedt s helyére tódult a tenger vize, a tengerből pedig a sziget másik oldalán olyan területű földdarab emelkedett ki, mint a sziget egyharmada. A sziget úgy alakult át és most is ilyen.

Es ez a kis átalakulás negyvenzer ember életébe került.

Régebben, de nem olyan nagyon régen Mexikóban új hegy keletkezett: a Jurollo vulkán. A gazdag ültetvényeken dolgozó munkások földrengést éreztek s azt követőleg azt vették észre, hogy a föld velük együtt elkezd emelkedni. Mikor már jól felemelkedett, kilyu-

kadt a teteje s ezzel megszületett az új és ma is működő vulkán.

Igy keletkezett Olaszországban a Monte-Nuovo hegy is. Hogy nem nagyon régen, mutatja a neve is: (Új hegy).

A Föld tehát még mindig nyugtalan, még mmindig jöhetnek létre a felületén átalakulások

Nem valószínű ugyan, de megtörténhetik, hogy Kecskemét tájékán, ha nagyméretű volt ott az alsó réteg leszakadása, még valami hegy-féle kiemelkedés létesül. Ez aztán már végzetes katasztrófa lenne nemcsak Kecskemétnek, hanem az egész Alföldnek, sőt az egész országnak is.

Ez azonban azért nem valószínű, mert az a leszakadás nem lehetett akkora, hogy az által a föld kérgé jelentékenyen megvékonyodott volna, de mega leszabadult víz gőzének az reje leginkább a tengerpartokon hoz létre felületátalakító hatásokat. Legalább a Föld újabb története azt bizonyítja.

Hogy tehát a magyar Alföld nem változik hegyes vidékké, afelől nyugodtan alhatunk. Hanem az építkezési rendszeren változtatni kell. Ma valószínűs kártyavarákat tolnak az ég felé arcátlan könnyelműséggel egymásra dobált vékony falakkal. Ennek országos intézkedéssel egy szer-smindenkorra véget kell vetni.

Volt abban valami tiszteletreméltó bölcsesség, még ha túlzásba vitték is, hogy az apáink méteres nagyságu falakat raktak. Talán azért tetették, mert a földrengés gyakoribb jelenség volt akkor, vagy azért, mert akkor még a jövő generáció jólétét is előre biztosítani akarták, tehát egy-egy épületet ugyszólván örök időkre építettek.

Ma olyan épületeket emelünk, hogy — ha ugyan még az építkezések folyamán be nem dülnek — magunk egy pár évig ellakhatunk bennök, hanem a fiak és az unokák már csak huzódjanak más fedél alá.

Szóval önzőbbek vagyunk mint az apáink, mert még az építkezésnél is úgy gondolkozunk, hogyahogy aki hátul marad, tegye be az ajtót.

Kolerahalál Kabán.

Riadalom a megyében.

A sok koleragyanus eset után Hajdú-megye egyik virágzó községében, Kabán egy ember halt meg kolerában. Szerencsére nem behurcolás útján kapta az elhunyt a fertőzést és így a veszély nem olyan komoly jellegű.

Tegnap kapta az értesítést Losonczy Álmos dr, vármegyei tisztifőorvos, hogy Kabán Dani Imre 56 éves ember gyanus körülmények között meghalt.

A főorvos, akinek lelkiismeretes működése páratlanul példás, a hír vétele után nyomban kiutazott Kabára és a boncolást az odavaló orvosokkal megajtette.

A boncolás megállapította a kolera nostrást, mely rövid szenvedés után halálát okozta Dani Imrének. A kolera-nostrás szintén olyan veszedelmes jellegű, mint az ázsiai kolera, azonban a védekezés ellene könnyebb. Losonczy

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél, szék-szorulásban szenvedőknek.

Rapható Debreczen és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fill., nagy üveg 60 fill.

Álmos dr azonnal a legszigorubb rendelkezést adta ki Kabán az egészségügyi teendők végrehajtására, amelyek az ilyen súlyos esetekben rendkívül fontosak. A lakosság tisztálkodása, a lakások rendbentartása, továbbá az étkezés körüli óvatosság, mind elsőrangú védelmi eszközök ilyen esetekben. Hogy pedig a kabaiak az elrendelt intézkedéseket pontosan betartsák, a csendőrség kérését fel az ellenőrzésre.

Dani Imre, a kolerában elhalt ember alig 24 óráig volt beteg. A családját fertőtlenítették és megfigyelés alá vették.

Az esetről Losonczy dr jelentést tett a belügyminiszternek és a bélrészeket felküldte bakterológiai vizsgálat céljából Budapestre is.

A Debrecen-nyirbátori vasut megnyitása.

Műtanrendőri bejárás.

AKözgazdasági életünkben jelentős mozzanatot történt tegnap. Megnyitottak egy új vasutvonalat, amely fontos hivatást fog betölteni Debrecen város kereskedelmi, ipari és gazdasági életében. Az új vasut vonal — melyről már többször megemlékeztünk, Szabolcsvármegyének egy gazdag vidékét hozza szoros kapcsolatba Debrecennel, amennyiben annak népét ide vonzza, termékeiket a mi piacunkon fogja értékesíteni.

Ez az új vasut fontos tehát Debrecenne nézve. Nagy harcok előzték meg annak létesülését. Két vármegye is versenyzett kiépítése miatt, de végül is Debrecen lett a nyertes a harcban, mert felsőbb fórumok is belátták, hogy a vasutnak kiépítése csak úgy teljesít szükségét, ha az a forgalmat Debrecen felé fogja lehoynyolítani.

A vasutat a tegnapi műtanrendőri bejárás alkalmával rendben találták, úgy hogy ma reggeltől kezdve már a rendes üzem felvételre.

Részletes tudósításunk a műtanrendőri bejárásról a következő:

A Debrecen-nyirbátori vasut műtanrendőri bejárást tegnap tartották meg. Tulajdonképpen ez az aktus inkább ünnepségnek — mint hivatalos vizsgálatnak tekinthető, mert a vasutat még tegnapelőtt részletesen megvizsgálták, az arra hivatott tényezők. A kereskedelmi kormányt Hieronymi Pál vasuti és hajózási főfelügyelő képviselte, aki Majerszky Mihály helyi vasuti igazgatóval és Erdélyi Vince főmérnökkel bejárták tegnapelőtt a vonalat és tüzetesen megvizsgálva mindent, a legnagyobb rendet és pontosságot konstataáltak. Kifogás a vasutépítés ellen felnem merült, s így az üzembelhelyezésnek mi akadály sem volt.

A műtanrendőri bejárás reggel 9 órakor kezdődött. A bizottság tagjai még tegnap este Nyiregyházára utaztak s onnan indultak Nyirbátorba, A műtanrendőri bejárást megelőzőleg

tárgyalások voltak, melyről jegyzőkönyvet vettek fel. Ezután az első vonat elindult Nyirbátorból Debrecen felé.

A kereskedelmi kormány képviseletében jelen volt Hieronymi Pál, a helyi vasutat Majerszky Mihály igazgató és Dobičky Sándor orsz. képviselő képviselték. A hajdusámsoni illetőleg nyirbátori vasut r.-t. nevében Szirmay Rikárd és Erdélyi Vince főmérnök, Szabolcsvármegye képviseletében Sipos Béla főjegyző és Töpfel Kálmán műszaki tanácsos, Hajdumegye képviseletében Orosz Sándor főjegyző, Debrecen város képviseletében pedig Dóczy Emil dr, t. alügyész, Jeney Miklós h. főkapitány és dr Fejér Ferenc tb. főügyész jelentek meg.

A vasutat ipító vállalkozó cég részéről Mandel Ignác, Révész Samu és Cinner Imre voltak jelen.

Az első vonatot, mely az új vonalon végigment, minden állomáson ünneplőbe öltözött közönség fogadta nagy lelkesedéssel. Az állomások fel voltak díszítve s minden község deputávióval várta a hivatalos képviselőket. — Különösen kedves ünnepség volt Bogát községben, ahol is fehér ruhás lánykák és a község intelligenciája lelkes óvációkat rendezett az új vonaton érkezőknek a tiszteletére. Bogáton Bogáti Józsefné — egy odavaló kedves uriaszszony — végtelen szeretetreméltó fogadása lep te meg a bizottságot. A bizottságot vivő vonatot nagyobb ünnepség várta még Nyirmihálydi ban és Nyiradonyban. Majerszky Mihály igazgató azzal a kedveskedéssel szolgált a vasuti állomáshoz kivonult közönségnek, hogy aki akart, felvete a vonatra, mellyel Debrecenbe hozta a vidék egyszerű népét. Persze sokan éltek a kedvező alkalmammal s ugyancsak zsu folt kocsikkal jött meg a Debrecenbe érkező vonat.

Az idegeneket a vasut ma délután ingyen szállítja vissza lakóhelyükre. A vonal műtanrendőri bejárása ezzel véget ért. Holnap reggel től kezdve az új vasuti vonalon a rendes forgalom kezdődik meg.

Déli két órakor a Bika szálloda helyiségeiben diszebedet adott a vasutársaság, amelyen a város valamint a vidék intelligenciája vett részt. — Az első felköszöntőt Szirmay Rikárd mondta a kereskedelmi kormány képviselőjére — aki viszont a vasuti vállalat vezetőit el-tette. Töszött mondott még a vendégekre Dobičky Sándor orsz. gyűlési képviselő és még számosan.

Uj iparvállalat Debrecenben.

Debreceni Fémárugyár Részvénytársaság.

A városunkban a legutóbbi időkben megalakult kereskedelmi és ipari vállalatok között bizonyára számottevő és jelentékeny helyet fog elfoglalni a Debreceni Fémárugyár Részvénytársaság, mely 300,000 korona alaptőkével a napokban alakult meg. Ezen gyár olyan sárgaréz-bronz- és fémárukat fog termelni, mely gyártmányokat idáig a külföldről voltunk kényte-

lenek több millió korona értékben importálni és így ez a gyár valóban hézagpótló lesz.

Az igazgatóság a következőképpen alakult meg:

Gróf Degenfeld József elnök, Márk Endre alelnök, Fürst Ödön, Tóth István, Poroszlay László, dr Peczkó Ernő, dr Moskovits Miksa, Tafler Ignác, Szántó Győző, dr Spitz Lipót, Muraközy László és Bíró Marcel. A felügyelőbizottság tagjai lettek: Sztankay F. Béla, elnök. Bészler János, Hajdu Imre és Susinszky János. Ügyésszé dr Kemény Viktor és ügyvezető igazgatóvá Kerekes József, a budapesti Hirmann féle fémárugyár főtisztviselője lettek megválasztva.

A gyártelep a böszörményi-uton, a Stern-féle kefégyáral szemben fog felépíttetni és üzemét még a folyó évben megindítja.

UJDONSÁGOK

A 'Debrecen' szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a. Telefon 412.

— **Sztrájk a téglagyárban.** Tóth István debreceni téglagyárában tegnap délben sztrájk ütött ki. A munkások abba hagyták a munkát s bejelentették a sztrájkot a rendőrkapitányságnál, mint elsőfoku iparhatóságnál. A munkások mozgalmá nem új keletű. Már régóta két korona bérjavítást kérnek s ezen óhajukat közölték a gyár tulajdonosával is. A békéltetési tárgyalások tegnap délután megkezdődtek s hihetőleg eredményre is vezetnek. Ez annál is inkább kívánatos, mert a számos építkezésben, amely Debrecenben folyik mostanában, a fennakadás nagy károsodással járna.

— **Megijed a fegyverdörrenéstől.** Kohn Bertalan cipészsegéd régóta állás nélkül lézengett a városban. Nem tudott kenyérkeresethez jutni, ezért elhatározta, hogy megvált az élettől. Utolsó garasain revolvert vásárolt s kiment a Nagyerdőre, ahol a polgári lövölde hátamögött akarta végrehajtani sötét tervét. A revolverből golyót eresztett volna mellébe, azonban a golyó egy ücsömbe megakadt s kárt nem okozott. A durranástól úgy megijedt Kohn, hogy eszméletlenül terült el földön.

— **A béres fiu büne.** Bíró Antal Szoboszlón béres fiu, aki az egész nyarat a mezőn tölti. Egy hétre való elemőzsiát ka p minden hétfőn és abból eledegél hat napon át. Tegnap Bíró Antal egy kis szalonát akart pergelni. Tüzet rakott a szántóföldön és hozzáfogott a szalonna sítéshez. A nagy szárazság folytán a már le aratott szántóföldön egy szikra elegendő volt, hogy a közelben levő buzakeresztek meggyuladjanak. Pár perc múlva égett az egész termés. A tüzet oltani sem lehetett s elhamvadtak a buzakeresztek. A kár jelentékeny.

— **Gyanus ifjak.** A vasuti állomás III. osztályu várótermében két fiatalember egy zálogcélát kínált eladásra. A vasuti rendőrszemnek gyanus volt a két ifju s igazolásra szólította fel őket. Elmondták, hogy Szatmárról jönnek. Az egyik Blau Jenő 17 éves, a másik Kepes Sándor 16 éves tanulók. A zálogcedulán egy gyémánt gyűrű volt elhelyezve, amelyek beszerzéséről azonban igen zavaros feleleteket adtak. Eggyelőre a rendőrségnél vannak a gyanus fiatalok.

— **Eljegyzések.** Szűts Lajos—Szebeni Erzsébet, Vértési István—Mendre Mária, Barta Aladár—Steiner Margit, Cs. Hamar Gábor—Nagy Julianna, Csire János—Széchenyi Margit, Barna Sándor—Kecskeméti Mária, Tóth Lajos—Erdei Piroška, Molnár Imre—Tóth Sára, Fisch Sándor—Angyal Mária, Jászka József—Barta Irma, Szabó Ferenc—Medgyeszsy Irén, Medgyaszai Márta—Tóth Eszter, Polnák Pál—Szabó Eszter, Máté János—Füzessy Juliska, Nagy Lajos—Filipán Teréz, Erdélyi István—Malmaister Mária.

SALVATOR

kiváló bor- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, kösvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatásu. Természetes vasmentes savanyuviz.

Kapható dsványvízkereskedésekben és gyógyszertárakban.

SCHULTES ÁGOST

Szinye-Lipőczy Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

— **A halápi erdőtüz.** Megirtuk tegnap, hogy a halápi erdőben tüz keletkezett. A veszedelem igen komoly jelleget öltött, úgy, hogy nagy katasztrófától lehetett tartani. A vámospécsi tűzoltóság és a aflubeli emberek kivonultak a tüzhöz, amelyet órákon át tartó erőteljes munka után sikerült eloltani. Az erdő nagy területen leégett. A tűz, mint megállapítást nyert, a vonat mozdonyából kieső szikrától keletkezett. A szikrik a száraz avart gyújtották fel s a nagy hőségtől megszáradt területen gyorsan terjedt el a tűz. A kár elég jelentékeny.

— **A „Ferencz József”-keserűviz** minden világrészben bevált páratlan hatását semmisen bizonyítja jobban, mint azon tény, hogy a kórházakban majdnem kizárólag használják mindazon esetekben, amikor a betegeknek gyors, biztos és feltétlenül kiméletes hatása hashajtóra van szükségük. E felfogást osztja a világ minden orvosi tekintélyével. dr. Lambl, varsói orvos-tanár, a következőkben: A Ferencz József-keserűvizet minden más hashajtószer föléhelyezem minden esetekben, amikor arról van szó, hogy **kis adagokkal biztos hatást** kell elérni! A valódi Ferencz József keserűviz eredeti egy literes palackja legalább négy-szeri használatra elegendő és fűszerkeskedőknél, valamint gyógyszerészeknél beszerezhető.

— **Házasságkötések.** Veres Bálint—Abraham Mária, Orosz Mihály—Bihari Julianna, Kéri Tamás—Ággya Margit, Hisznór Ferenc—Stelcz Borbála, Rozzondai József—Stehló Erzsébet, Szilágyi János—Juhász Julianna, Hódos Sándor—Tóth Erzsébet, Orbular Jakab—Szüts Julianna, Erde József—Nagy Juliska, Harangozó János—Dihen Julianna.

— **A tehén alatt.** Molnár Józsefné 28 éves debreczeni asszony tegnap délelőtt a városi farktár körül járt. Hátluról egy megriadt tehén rohant, amely feldöntötte a szarvával Molnár Józsefnét. Az asszony elesett, ekker a tehén úgy megtaposta, hogy a karja és a lába eltört. A szerencsétlenségről értesítették a mentőket, akik a kórházba szállították Molnárné.

— **A levélhordó panasza.** Danni István levélhordót tegnap a Homokkert-utca 116. szám alatt egy kutya megharapta. Az esetről Danni jelentést tett a rendőrségen, amely a harapós kutya gazdája ellen a vizsgálatot elrendelte.

— **Lopás.** Szabó Jánosné jelentést tett a rendőrségnél, hogy 14 korona 80 fillért tartalmazó tárcáját elvesztette. Látta, amidőn egy ismeretlen asszony a tárcát felvette a földről, s mikor kérte, hogy adja át, nem akarta teljesíteni kérését. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Fényképészeti készülékek műkedvelőknek.** Mindazonak, akik a fényképészetet a legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sportként érdeklődnek, ajánljuk a Moll A. cégnek (Bécs, Tuchlauben) 9. cs. és kir. udv. szállító 1854. év óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességei áruházát, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi bérmentve a cég.

— **Dr. Katona Mihály** sárospataki homeopata orvos ismét rendel Debreczenben augusztus hó 4-ikén pénteken egész nap és 5-ikén szombat délelőtt 11 óráig Darabos-utca 55. sz. alatt, ahol különösen tüdő és gyomorbetegségeket számosan látogatják a sikeres gyógyításairól híres orvost.

— **A véres dráma áldozata meghalt.** Megírtuk tegnap, hogy Ungváry Mari szobaleány és Józsa József lakatos segéd hajnali tragédiát rendeztek a vasút mellett. Józsa, aki a vonat alá került, oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy reggelre meghalt. A leány állapota szintén veszélyes, de azért még van remény a felgyógyulásához.

— **Nevezések az ügétőversenyekre.** Az augusztus 6- és 8-án tartandó ügétőversenyekre a nevezések tegnap este 10 órakor záródtak. A nevezések felülmúlják a júniusi meeting nevezéseit, s így érdekesebb versenyekre van kilátása a közönségnek. Ezuttal, úgy az első, mint a második napon tartják meg az Ürhölgyek versenyét, melyre Ruttkay Ferenc huszár-főhadnagy, báró Sennyey, Vecsey Zoltán és Domahidy Elemér jelentettek be nevezést és részt is vesznek a versenyen, küzdve az értékes — szép tiszteletdíjakért. A négyes fogat versenyben négy fogat vesz részt. A versenyekben különben részt vesznek: báró Sennyey Béla, báró Soly-mossy Jenő, Bárczy Sándor, Olasz Elemér, Lip-csey Zoltán, Szentimrey Pál, Kiss Ernő, Vecsey Zoltán, Domahidy Elemér, Weiner Imre, csicseri Orosz Miklós, dr. Streicher Andor, stb. — A közönségnek szép és izgató versenyekben lesz része s bizonyára érdeklődéssel várja a versenyeket, melyre páholj jegyek Békés Lajos főtéri üzletében már kiválthatók.

— **Álomból a halálba.** Böszörményben tegnap hajnalban az aratásnál már megszokott katasztrófa ismétlődött meg. Kovács Gábor munkás a cséplésnél volt alkalmazva. — Amint ilyenkor illő, a munkások a szabadban alusznak. Kovács Gábor az éjszaka nyugvóhelyül egy kazalt választott ki. Este felmászott a több méter magasságu kazal tetejére s elaludt. Éjszaka Éhánykolódni kezdett odafönn, amikor egyszer álmában egyet ordított s oly szerencsétlenül zuhant le a földre, hogy a nyakát törte. Holtan találták meg a kora reggeli órákban munkástársai. Minthogy kétségtelen, hogy a szerencsétlenséget Kovács maga okozta, nem boncolják fel.

— **Öngyilkosságok.** Tegnap két öngyilkosságról érkezett jelentés az ügyészséghez. Szücs Bertalan szoboszlói gazda valaha jobb sorsban élt. Időközben úgy elszegényedett, hogy koldus lett. A sok nyomoruság nagyon elvette a kedvét az élettől. A minap a szoboszlói rendőrség beutalta a szegényházba Szücs Bálintot, aki ott ma reggel felakasztotta magát. Mire észrevették, már halott volt. — Bársony Bálint böszörményi ember a másik öngyilkos. Bársony szintén a nyomorusága miatt menekült a halálba. Megunta a sok küzdelmet, melyet — nehézzé és elviselhetetlené tett számára a betegsége. Felakasztotta magát. A családja csak a holttestére akadt rá. Az ügyészség a temetési engedélyeket megadta.

— **Az ügétőverseny páholjjeggyel.** Az aug. 6. és 8-ikán tartandó ügétőversenyekre a páholjjegyeknek mai naptól kezdve Békés Lajos főtéri férfi divat üzletében kiválthatók.

A király vacsorázó társa.

Aki Zselénszky gróft rabolta ki.

Titokzatos multu vendége van az aradi rendőrségnek. Egyelőre még nem lehet biztosan megállapítani róla, hogy teljesen örült-e, vagy nagy tökéletességű enyveskéz-e?

Legvalószínűbb, hogy mindakettőből van benne valami.

A «Vörös Ökör» höz címzett beszálló vendéglőből jelentették a rendőrségnek, hogy onnan egy falusi gazdálkodó külsejű ember ellopott egy kocsi lovasztól és egyéb holmikat. Nem kellett sokáig nyomozni a tolvaj után, a rendőrség reá akadt egyik külvárosi utcában. — Előállították a rendőrségre, ahol a mosolygós képű falusi atyafi nagy lelkingugalommal ismert be mindent, sőt még többet is a mindennél.

Bella Mátyás pécskai gazdálkodónak mondotta magát a «Vörös Ökör» tolvaja és a hozzája intézett kérdésekre készségesen elmondotta, hogy a vendéglő felszere alatt álló kocsit, lovat ellopta, sőt miután a ló nem volt

felszerszámozva és a szerszámokat nem találta meg, hamarjában lelopta egy másik lóról a szerszámokat.

Végezetül pedig — tekintettel arra, hogy türethetetlen hőségben könnyen megfázhat, a becsületes ember — egy jó meleg subát is el-emelt.

Mialatt ezt a vallomását jegyzőkönyvbe foglalták, Bella Mátyás egy nagyot és laposát hunyorított szemével s azután így szólt:

— Semmi sem ez, megkövetem, ez a kis lólopás. Hitvány ló és kocsí. De hát most nem akadt más elem. Pedig nem szeretek ilyen apróságokkal vesződni. Nagyobb munkákkal próbálkoztam meg én már becsülettel.

S amikor a rendőrkapitány érdeklődött, hogy mik volnának azok a nagyobb munkák, Bella nem csak készségesen, hanem dicsekedve vallotta:

— Hát bizony az úgy volt, hogy valami két esztendővel ezelőtt betörtem a csongrádi katolikus templomba. Nagy dolog volt, de megérte a fáradságot: csak egyetlenegy nagy perselyt feszítettem föl, hanem abban kerek 100 koronát találtam. Aztán tavaly is csináltam e féle érvágást. Talán tetszenek ismerni Zselénszky Róbert gróft? Igen? No vele volt egy kis ügyem. Jött az országuton, persze kocsiban, de persze én se voltam rest, elébe ugrottam és nem engedtem addig tovább, míg elő nem adta a bugyellárisát. Hát hetvenezer korona volt benne.

Amíg a rendőrök álmélkodva hallgatták a szapora beszédet a soha meg nem történt templom feltöréséről, országuti rablásról, kezdtek gyanakodni, hogy talán nem is épelméjű Bella, azalatt Mátyás mester ujjabb szenzációs kijelentésekkel kábitotta el a hőségtől amugy is szédülő hallgatóit:

— Ne is nézzenek engem afféle közönséges embernek — mondotta. — Ugy nézzenek rám, hogy ma négy hete is öfelségével a királlyal vacsoráztam. Ugy ám. Elpoharoztunk nagy barátsággal és egyszerre csak elfogyott az üveg-ből a bor. A király is elküldte a cselédjét: hozzon vagy tíz literrel abból a jobbikból, de nem adtak neki.

Most már tisztában voltak vele, hogy Bella vagy eszelős, vagy szimulálja az elmebajt. — Érdeklődtek Pécskán Bella után és azt a felvilágosítást kapták, hogy Pécskán már évek óta eszelős embernek ismerik Bella Mátyást.

Az aradi rendőrségen azonban azt hiszik, hogy Bella bolondságaiban több a tudatos szimulálás, aminek segélyével a ravasz tolvaj a büntetés elől akar menekülni.

Megmotozásakor 100 koronát találtak nála, amiről azt a felvilágosítást adta, hogy tíz disznót adott el 260 koronáért és ebből a pénzből 160 koronát elivott.

Haszonbérbe kiadó.

ABA pusztán (Szabolcs megye Nyirbalkány község határában) fekvő

1200 kis hold

haszonbérbe kiadó 1912. január 1-től

9 évre.

Bármikor megtekinthető. Felvilágosítás ad **BAY, Szakolyban.**

Lélekvásár Szolnokon.

Bünbe csalják a leányokat.

Lelketlen vásár folyik Szolnokon. Összefogdosnak leányokat, akik az élet posványairól még mit sem tudnak, és eladják a szerencsétlenek testét, lelkét, tönkreteszik a szegények egyetlen kincsét: a becsületet.

Szabó Jánosnak olyan háza van Szolnokon, hol a szerelmet és az élet pillanatnyi örömeit pénzért árusítják.

Maga a gazda importálja ide a lányokat, nem szereti, ha árult panasz éri, ezért aztán bünre is képes.

Elmegy az állomásokra és ott fogdossa össze a könnyűvérű nőket, amint azt a most történt eset is bizonyítja.

Bodán Zsófi hajduszoboszlói születésű leány. Huszonkét éves. Jászladányban volt valami dolga. Eppen vissza igyekezett már a községből. Az állomáson várta a vonatot, melyen tovább akart utazni.

Amint ott sétál egy ember szegődik melléje és beszélgetésbe merültek.

A leány mellé szegődött idegen Szabó János vendéglősnek mutatja be magát. Előadja, hogy milyen régen keres ő egy ilyen takaros helyes, szép és kedves leányt, mint éppen ő. Nem tud kapni olyant, pedig hét vármegyét be járt. Milyen szerencsés lenne, ha ő elmenne hozzá. Mennyire felvirágozna az üzlete. Csaki nem megkésztetnének a jövedelme. És ezen nem vesztene ám a kisasszony sem, mondja Szabó. Mert megértéssel önnek is jutna, nekem meg maradna. Jól jövedelmező vendéglóm van, de nincs ügyes pincér leányom és így a bevétel nem tudom fokozni. Jöjjön el hozzám pincérle nálam, csak a vendégek kedvét kell keresni anynak, mindene meglesz. Nyugodt hely van és azt kielégíteni. Akkor megleszünk elégedve mindketten.

Bodán Zsófia, aki olyan ritkán hallott szép szót idegentől, beugrik Szabónak, megalkusznak Szegény leány, aki egész életében egyik idegentől a másikhoz megy, nem igen szokott jó szóhoz, hát hajlík a Szabó kérésére.

Megérkeznek Szolnokra. Szabó elvezeti lakására. Csak este, mikor a többi leányokkal találkozik, tuja meg a leány, hogy hova került. Nagy lármát csap. Nem segít semmit helyzetén. Sőt! A vigyorgó képi, festett arcú nők bosszantják és nevetnek rajta. Menekülni nem tud. Kényszerít Szabó, hogy elégesse ki a szerelemért hozzá forduló férfiakat. A leálynak napról-napra fogy az egészsége.

Bodán Zsófi lesi az alkalmat, hogy megszökjön Szabó János örömházából. Az alkalom megjön a leálynak, megszökik. Egyenesen a csendőrségre fut, ahol feljelentést tett Szabó János ellen. A csendőrség már megindította a lelketlen ember ellen a nyomozást.

TÁVIRATOK.

A párisi török nagykövet halála.

Páris, július 29. Abdullah Naum basa török nagykövet egy klubban, ahol a tegnapi estét töltötte, hirtelen meghalt. Naum basa a legjobb kedvvel érkezett az Union-klubba, a melynek tagja volt és néhány barátjával a játékasztalhoz ült. Eppen megakarták kezdeni a játékot, amikor a nagykövet feje jobb vállára csuklott és a karosszékekben összeroskadt. A jelenlevők hozzásiettek és segíteni akartak rajta, különösen Rohan herceg, a klub elnöke és Lahovári román követ. Hamarosan orvosok jelentek meg, de ezek már csak a kongesció folytán beállott halált konstataálták. A török főkonzul és egy rendőrbiztos a klubban a hivatalos adatok megállapítása céljából megjelentek és a nagykövet holttestét a török nagykövetség palotájába szállították.

Agyonlőtte gyermekét.

Szinérváralja július 29. Bakk Miklós szinérváraljai lakos dolgait intézendő be ment Szinérváraljára, mert ő a közpatakegyi szőlőben lakik. Itt aztán a kelletlenül több italt vett be. Hazaérkezve, a szőlőbe, civódni kezdett feleségével. Szó-szót követett, és végül any nyira dühbe jött Bakk, hogy a szobában lévő töltött fegyvert az udvarra dobta. Az erős ütődés következtében elsült a fegyver és a löveg az udvaron játszadó három éves Miklós nevű fiacskája testébe furódott. Az életveszélyesen sérült gyermeket dr. Klein Samu szinérváraljai orvos részésette az első segélyben. A sebeket kimosta és bekötözte, egyben utasította a szülőket, hogy a gyermeket haladéktalanul szállítsák be a szatmárnémeti kórházba. A gyermek azonban, dacára a gondos orvosi kezelésnek, nem volt megmenthető. Másnap meghalt. A hatóság által elrendelt és a törvényszéki orvosok által fogantatott boncoláson megállapították, hogy a kis gyermek feltétlenül halált okozó lövés következtében halt meg.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 29.

Az árak 50 kilogrammonként
 buza ápr. 11 23 ---
 buza okt. 11 ---
 roza okt. 9 07 ---
 zab május. ---
 zab okt. 8 11 ---
 Tengeri aug. 1911. 7 58 ---
 Tengeri máj. 1912. 7 45 ---

Értéktözsde. Osztrák hitelrészvény 657 75
 Magyar hitelrészvény 832 75.

Budapest—Debrecen között zivatar van,
 Miniszteri becslés:

Buzában 2 és fél millió mm.-al több,
 rozsban 350.000 mm.-al több, árpában háromnegyed millióval több, zabban fél millióval több. Tengerire sok eső kellene. Burgonya kielégítő, szintén kellene reá eső.

Aki gyomorfájós, bélbeteg, étvágytalan, lesóványodáshoz hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult **gyomorsót, Schaumann** gyógyszerész által **Stockerauban.**

Aki szabályozni és épségben akarja tartani jó emésztését, használja a Schaumann-féle gyomorsót, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges **gyomorsavat és előmozdítja az emésztést.** Egy doboz ára **1 kor. 50 fillér.**

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. — Ára tarsolyonként **10 fillérrel a 10 gyomorsó-pasztillával kor. 1 50.** Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendésénél — utánvétellel

Schaumann gyógyszerész
Stockerauban.

Kapható minden gyógyszerésztárban.

A valódi híres 500 éves

POZSONYI SEEHOFER

NÖVÉNY-BALZSAM

elismerett legjobb és legrégebb háziaszer. Kitűnő mindama bajok ellen, melyek rossz emésztés vagy eldugulás folytán állottak elő, u. m. emésztési zavarok májban, bélrendszer, kólika, agyverszegénység, aranyér

s hasonló bántalmak ellen. E kizárólag növényi alkatrészekből készült szer hatása kifogástalan és a testre jótékony, enyhe, miért is még a leggyengébb természetűek is megfontolás nélkül eredményesen használhatják. Számtalan elismerő levél bizonyítja a

Pozsonyi Seehofer Növény-Balzsam jóságát, melynek valódiságát a két csomagolás és az itt látható vörösrák védjegy bizonyítja. Ügyeljünk a „Földes” aláírásra. Mindenütt kapható, ahol nincs raktáron ajánlatos, hogy közvetlenül rendeljük a

FÖLDES LÁSZLÓ VÖRÖSRÁK GYÓGYTÁRÁBÓL, POZSONY, MIHÁLY-UTCA 10

1 üv. 70 fill. 6 üv. postán utánvétellel bérmentve K 4-60.

Mindenféle

Nyomtatványokat

olcsón készít

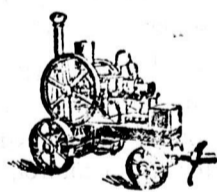
HOROVITZ ZSIGMOND
 könyvnyomdája

Darabos-utca 7. sz. a.

CLIMAX

nyersolaj-motorok, lokomobilok és benzin cséplőgarnitúrák.

Teljes gyári szavatosság!

Minden motor elküldés előtt hivatalos vizsgálatnak lesz alávetve. Teljes gyári szavatosság!

Elsőrangú elismerő-nyilatkozatok!

Kérjen díjtalan ajánlatot!

BACHRICH és TÁRSA

motorgyári fióktelepe

Budapest, Szabadság-tér 17. sz.
 (Tözsde-palota.)

KRONSTEINER KÁROLY-féle viharálló mészo

OMLOKZAT-FESTÉKEK.

Törvényileg védve.

50 színárnyalatban, kilogrammonként 24 fillértől feljebb.

Évtizedek óta kitűnően beváltan és minden utánzatot felülmúlnak. — Egyedüli celszerű festőanyag már **festve volt homlokzatok részére.**

MAIL-HOMLOKZATFESTÉKEK nem kopnak, moshatók,

egy mazolasra fed, nem kell alapozás, email kemény, csak hideg vízzel keverve használatra kész. Antiszeptikus, méregmentes. Ideális mazolas belső helyiségek, meg nem festett homlokzatok, faépítmények, mint kamrak, pavilonok, kejtések, stb. részére. Kapható minden színárnyalatban, egy négyzetméter költsége **5 fillér.** Mintakönyv és prospektus ingyen és bérmentve. **CARL KRONSTEINER, Wien, III. Hauptstrasse No 120.** — Raktár minden nagy városban.

A legjobb saját készítményű

cipők és csizmák

jutányos áron beszerezhetők:

Csapó-utca 19. sz. alatt

Mező Gábornál.

Árverési hirdetés.

A debreczeni református egyház gazdasági bizottságának folyó évi 762., 822 - 854. számú végzése folytán közhírré tétetik, hogy az egyház tulajdonát képező házuáni földek, ugymint:

1. **Dégenfeldtér** 4. számú ház telke utáni 4 hold 1497 négyszöglet tevő ondódi földje a **Fáy** dűlőbe.

2. **Kocsi-féle** telek utáni 11 hold 700 négyszögöl földje a **Czuczába**, újvárosi határszélen.

3. A **Széchenyi-utcai** volt leányiskola 8 hold 700 négyszöglet tevő ondódi földje a **Piacz-utcai** dűlőben, az **1911. év augusztus hó 3-án délután 3 órakor** október 1-től hat évre az **egyház tanácstermében**, megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe kiadni fognak.

Az árverési feltételek az egyház irodájába a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Végre az árverelni szándékozók a kikiáltási árnak 10 százalékát készpénzben bánatpénzül az árverelő küldöttség elnökének kezéhez letenni tartoznak.

Debreczen, 1911. július hó 20.

Otrokocsi Végh János.

Debreczeni református egyház gazdasági gondnoka.

Világhírű

SULEIMAN

Gummisarok

a koronajegygyel.

Főraktár Ausztria-Magyarország részére:
Hermann Hirsch-cég Wien VII/3.

Minden a szakmába vágó jobb kereskedésekben kapható.

Eltünteti a szeplőt,

májfoltot, arcbőrráncosodást, bármiféle kiütéseket és hajhullást okozó gombásodást a

CSORBA-féle ORGONA-CRÉM ára 1 kor.
ORGONA-POUDER „ 1 kor.
ORGONA-SZAPPAN „ 1 kor.
ORGONA-HAJVIZ „ 1-20 kor.
ORGONA-HAJMOSÓPOR 60 fill.

Ezen készítmények ártalmas anyagokat nem tartalmaznak. Kapható minden gyógytárban és az egyedüli készítőnél CSORBA JÁNOS gyógytárban KECSKEMÉTEN.

Áldás — minden konyhában.

TRIUMPH takaréktüzhelygyár

GOLDSCHMIDT S. és FIA

WELS (Felső-Ausztria).

➡ **ÁRJEYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.** ⚡

**MAGYAR
MÉRLEG ÉS GÉPGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST**

IRODA:

ERZSÉBET KÖVET

GYÁR

GYÖMŐRI

LSCHENDÜ

GAZDASÁGI, KERESKEDELMI ÉS VASUTI

MÉRLEGEK.

KÉPVISELŐK KERESTETNEK.

Értesítés.

Tisztelettel jelentjük, hogy malmunk átalakítási munkálatai befejezést nyertek és azt **ujjonnan berendezve** ismét

üzembe helyeztük.

Malmunk sima őrlésű része a **mai naptól fogva**

ugy őrlés mint darálás céljaira

a t. őrlető közönség rendelkezésére áll.

Debreczen, 1911. július 29.

Tisztelettel:

Hortobágy Gőzmalom.

Apró hirdetések.

28 krajczárért fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

Házhelyeknek. Gyártelepnek való mindenféle, **frontbanlevő sarokföld** eladó. Előtte villamos közlekedés, közel Mester-utca végén, Hortobágyi malommal szemben Értekezhetni: Mester-utca 25. sz. a.

Biztos megélhetés. Esztár községben 22 év óta fennálló 50 ezer korona évi forgalmu vegyes kereskedésemet, házzal, szép üzleti berendezéssel, azonnal eladom, esetleg bérletben kiadom. Czim Weisz Gábor Esztár Bihar-megye.

Egy tanuló felvétetik Félégyházi János fűszerkereskedésében. Piac- és Miklós-utca sarok.

Butorokat, konyhaberendezéseket raktáron tart Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8.

Földbérlet. A Diószegi-uton a Márkus-féle szállóval szemben 7 hold föld okt. 1-től 3 évig bérbe kiadó. Cim a kiadóban.

Egy vasüst, ipari célra nagyon alkalmas, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Utcai emeleti lakás minden modern kényelemmel augusztus elsejére kiadó. Irodának és hivatalnak is igen alkalmas. Értekezhetni Csapó-utca 10. sz. alatt, az udvarban, földszinti lakás.

Elegánsan butorozott különbejáratu utcai szoba villanyvilágítással Darabos-utca 7. sz. alatt kiadó.

Egy rollós ajtó betéttel és kétszárnyu üvegajtóval eladó. Bővebbet Darabos-utca 7. sz.

Félstabilgépek, Gőzgépek, Gőzkazánok, Motorok, Sinek, Szivattyúk, Malomgépek, Modern transmissiók. Távirdahuzalok. Minden méret és nagyságban kaphatók

Abeles Emil vas és gép-osztályánál

BUDAPEST, V. kerület, Váci-ut 88. szám.

Gépek és kazánok kölcsönbe is adtnak.

TELEFON 142-14. Sürgőncim: BARSEL.

Örökös állást nyerhet bárki havi 500 korona jövedelemmel, ha sorsjegyek részletfizetésre való eladásának képviselőt a **Budapesti Erzsébetvárosi Takarékpénztár Részvénytársaságnál** (Budapest, VII., Károly-körút 13.) elvállalja. Szakértelem nem szükséges, mint mellékfoglalkozás is üzhető.

Alaptőke 7 millió korona.

Kartelen kívül.

MEZŐ ARMIN

épületfa, deszka és cserépkereskedése

Wesselényi-tér 6. sz. alatt

(Berta-gőzmalom mellett.) **Kartelen kívül, tehát olcsó árak.** Mindenkinék saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezze be.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmakacsabb GYOMOR- és ALTEST-BANTALMAK, gyomorhív, rögzött SZÉKREKÉPDES, májbántalom, VERTOLULÁS, aranyér és a lekülönbözőbb NOI BETEGSÉGEK ellen, e jeles háziszermek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sós-borszesz nevezetesen, mint a fájdalomcsillapító bedörzsöléshez közhívné, csusz és a meg-hülés egyéb következményei nél legismertebb népszere.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Öt darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyvel van ellátva.

Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Izzad a lába? Használjon **Harsányi-féle „Formacziót”** mely bármely testrészi izzadságát megszünteti.

Hatása gyors és biztos!

Kis üveg 1 korona. Nagy üveg 2 korona

Kárpáti szesz rövid idő alatt megszünteti a csuzos, reumás fájdalmakat. Egy üveg ára 1 korona.

„Menthol” jeges sós-borszesz, az eddigi sós-borszeszek között leg-hatásosabb 30-50 fillér es 1 koronás üvegekben.

A fentiek csakis a

Balás Ödön utóda

HARSÁNYI LAJOS

„Reménységhez” címzett gyógyszertárában Debreczen, Csapó-utca 18. sz. a kaphatók.

Wagner Manó

tan- és nevelőintézete.

Rákospalotán, Budapest mellett.

Nyolcz osztályu **főgimnázium** nyilvánossági és érettségi vizsgák tartási joggal.

Nyilvános **POLGÁRI** fiúiskola.

Lelkiismeretes felügyelet. Alapos oktatás. Jó ellátás.

Kitünő tanerők. Alapvető ismétlőtanítás.

Nagy arnyas kert és játszótér.

A tanulók lehetnek bennlakók és fél-kosztosok.

Kivánságra „Ismertetőt” küld az igazgatóság Rákospalotán.

(Vasuti állomás, posta, távirda, telefon)

Cséplési idényre ajánlok:

kiváló minőségű

angol gépszijat, gépolajat, tovote-kenőcsöt, Havre és üveg olajozókat, tömitéseket, dobsint gépkenőcsöt, gummi és kendertömlőket

Sesztina Lajos

vaskereskedése

Debreczen, Piac-utca 23.

Schaumburg-Lippe Herceg

Beremendi

portlancement és mézsművei

Kereskedelmi igazgatóság:

P É C S, Indóház-utca 42. szám.

Művek: **BEREMEND.**

Kitünő minőségű és páratlanul szép színű

portlandcement és fehémészgyártása,

valamint géppel zuzott kavics és nyers mézskő előállítás.

Évi termelés: 500,000 q portlandcement, 120,000 q fehémész, 800,000 q kavics.

Portlandcementünk kiváló minősége mindenütt a legnagyobb elismerést vívta ki. A hivatalos szabványokat messze felülmúló minőségért szavatolunk.

Pontos és gyors kiszolgálás!

Bérbe adó. Eladó.

Margitfürdő-telepen

Iparvágánnyal ellátott, mintegy 800 négyzetméter beépített területtel bíró, rendkívül szilárdan épített, alapincézett épület-csoport, amely áll két 2 szobás lakásból, 2 óriási nagy munkateremből és 4 különböző helyiségből. Az egész épület alatt világos, hűvös és téglázott, illetve betonrozott pinczék ugyancsak lakásoknak, vagy raktáraknak, illetve műhelyeknek használhatók.

Az épület rendkívül alkalmas.

Termények, vagy bármily áruk beraktározására, bármely gyár részére, ezenkívül az épület már meglévő terv szerint lakásoknak is átalakítható és a befektetett tőkének legalább 8 százalékos kamatozását hozza ki.

Ugyancsak a Margitfürdő-telepen kitünő levegővel és vízzel bíró házhelyek cladók. A házhelyek kivétel nélkül újonnan megnyitott utcára nyílnak és a Péterfiával, valamint Simonyi-uttal közvetlen összeköttetésben vannak. Nyaralók, valamint bérházak építésére kiválóan alkalmas terület.

A megvételhez összesen a vételár 20-25 százaléka szükséges készpénzben, a többi előnyös kölcsönrel fedezve. A telkekre építendő házakra terveket, valamint előnyös kölcsönt a vevő részére díjmentesen eszközöl ki és bővebb felvilágosítást nyújt

Klár Andor

irodája,

Piacz-u. 77. I. em. Telefon 445.